

Munhälsa

en del av Senior alert

Senior alert

Senior alert är ett nationellt kvalitetsregister för att förebygga fall, trycksår, undernäring samt ohälsa i munnen hos den äldre.

Att göra riskbedömning inom alla områden samtidigt, ger en samlad bild av personens behov, så att rätt förebyggande åtgärder kan sättas in. Senior alert möjliggör för verksamheterna att identifiera och synliggöra behov samt att följa sina resultat.

Munhälsa har en naturlig koppling till de tre andra områdena. En äldre person som har problem med munhälsan blir till exempel lättare undernärld – vilket ökar risken för fall och trycksår.

Med koll på munnen förebyggs många problem

Sambandet munhälsa och allmänhälsa är tydligt. Ohälsa i munnen hos äldre på särskilda boenden och sjukhus är vanligt. Vid sviktande hälsa kan det vara svårt att klara sin egen munvård. De äldre har idag fler egna tänder, kronor, broar och implantat som kräver noggrann munhygien.

Bristande munhygien kan bland annat leda till lunginflammation, smärta, blodförgiftning, undernäring och försämrad livskvalitet. Därför är det viktigt att vård- och omsorgspersonal har kunskap om munhälsa och arbetar systematiskt med bedömningar och åtgärder.

En studie om behovet av hjälp med munvård på 22 000 äldre personer visar att ca 77 % av dessa behöver hjälp med tänder och munhygien, men endast 7 % får hjälp. Dessa siffror stämmer väl överens med munhälsobedömningar gjorda i Senior alert. 38 % bedöms ha ohälsa i munnen som kan åtgärdas av vård- och omsorgspersonalen själva, 13 % bedöms ha behov av åtgärd från läkare/tandvård. Ytterligare 22 % bedöms ha risk för ohälsa i munnen, men en ROAG-bedömning har inte varit möjligt att göra.

Att arbeta systematiskt med munbedömningar och åtgärder ökar medvetenheten hos vård- och omsorgspersonal samt synliggör behovet av munvård i det dagliga arbetet.

Munbedömningsinstrumentet ROAG-J

ROAG (Revised Oral Assessment Guide) är ett enkelt riskbedömningsinstrument för att förbättra munhälsan hos äldre.

Bedömningen tar bara 3-4 minuter att utföra. ROAG beskriver tillståndet inom nio områden i munnen, från friskt till sjukt (gradering 1-3).

Syftet med ROAG

- Identifiera problem i munhålan
- Tydliggöra individuellt behov av munvårdsåtgärder
- Ge stöd för dokumentation
- Fungera som beslutsunderlag för konsult eller remiss till läkare/tandvård
- Utvärdera insatta åtgärder

ROAG-J (Revised Oral Assessment Guide – Jönköping) är ROAG kompletterat med förslag på förebyggande åtgärder som vård- och omsorgspersonal själva kan göra samt vad som bör remitteras till läkare/tandvård.

Blanketter, manualer, filmer och annat material finns på:
www.senioralert.se.

ROAG-J – bättre munhälsa

Med hjälp av ROAG-J kan munhälsoproblem inom vård- och omsorg identifieras med god systematik. En stor fördel med instrumentet är att det skapas ett gemensamt språk för alla berörda. Målet är att fler äldre inom vård och omsorg ska få en ROAG-bedömning och att munhälsan blir en naturlig del av omvårdnaden. Allt för att förbättra både munhälsan och allmänhälsan hos äldre och sjuka.

Utarbetat av

ROAG-J i Senior alert är utarbetat av tandhygienisterna Eva Herremo och Charlott Karlsson, samt tandläkare Monica Nordling, Folktandvården Landstinget i Jönköpings län.

Mer information
www.senioralert.se | senioralert@rjl.se

Senior alert, 2022

Nationella kvalitetsregistret Senior alert är framtaget av utvecklingsenheten Qulturum, Region Jönköpings län.